Hoofdstuk 9

Lieve kleinkinderen,

Op de Muloschool kregen we les in de Franse taal. We hadden een boekje waarin honderd verhaaltjes stonden, die we vanuit het Frans in het Nederlands moesten vertalen. Eén van die verhaaltjes is een mooie inleiding op het volgende hoofdstuk uit de bijbel.
Een woestijnreiziger verdwaalt. Ook gaat tot overmaat van ramp zijn kameel dood. Hij is ten dode opgeschreven. Maar o wonder, plotseling ziet hij in de verte een oase. Met z'n laatste krachten strompelt hij daarheen. Het blijkt een fata morgana te zijn, een luchtspiegeling. Groot is zijn teleurstelling. Maar, op die plek vindt hij een leren waterzak. Blij klaart zijn gezicht op. Toch nog kans op overleven….
Maar, wanneer hij de leren waterzak openmaakt, zitten daar alleen maar heel dure diamanten in.
Hevig teleurgesteld zei hij: 'Het zijn slechts parels….'

Hoofdstuk 9 - Hagar - Genesis 16

Tien lange jaren woonde Abram nu al in Kanaän en nog steeds was de beloofde zoon niet geboren. Saraï was al vijfenzeventig jaar oud. Bijna een oud vrouwtje. Zij geloofde er niet meer in dat zij kinderen zou krijgen. Abram, de stamvader van een groot volk? God had het wel Zelf gezegd en beloofd… Maar nee, dan niet met een kind van haar. Ze durfde het niet tegen te spreken. Maar erin geloven? Nee, dat deed ze niet meer.
Misschien was het wel Gods bedoeling dat Abram er een vrouw bij moest nemen, dacht Saraï. Dat gebeurde in die tijd wel meer. Of misschien moest Abram weer trouwen als zij dood was en dat hij dan kinderen kreeg bij een andere vrouw….

Vaak dacht Saraï over dit probleem na en steeds weer moest ze dan denken aan dat oude gebruik in haar geboorteland, in Ur der Chaldeeën. Wanneer daar een vrouw geen kinderen kon krijgen en ze toch graag kinderen wilde, dan kon ze haar man één van haar slavinnen tot vrouw geven en dan moest haar man met die slavin trouwen. *Kreeg die slavin dan een zoon, dan was voor de wet die baby het kind van haar bazin.*
Zo zou Saraï dat ook kunnen doen en wanneer haar slavin dan een kind kreeg, dan was die baby voor de wet haar zoon. Natuurlijk kon het nooit haar eigen zoon worden. Nooit zou die baby haar eigen vlees en bloed zijn, maar het was beter dan niets. En voor de wet was zij dan wel moeder!

En Saraï had een geschikte slavin. Hagar, een jonge en knappe vrouw die zij meegenomen had uit Egypte. Jammer dat zij een Egyptische was en dus niet van jongs af aan de wetten en gewoonten uit haar land Ur geleerd had.
Maar Hagar zou het schitterend vinden om de vrouw van Abram te zijn, maar zij bleef wel tegelijkertijd de slavin van Saraï.
En ze was al zo trots, deze jonge Egyptische. En niet alleen trots, ze was ook driftig. Ze moest leren accepteren dat Saraï de eerste en de belangrijkste vrouw van Abram was **en bleef.** Maar om de trots van Hagar kon dit 'feest' niet overgaan. En wanneer ze wel dwars ging liggen en in opstand kwam tegen haar bazin, nu daar wist Saraï wel raad mee. Ook dat was in haar geboorteland via de wet geregeld. De eerste vrouw mocht met de tweede vrouw van haar man als die niet wilde luisteren, doen wat zij maar wilde….

Hagar de Egyptische slavin van Saraï.

Saraï overlegde met Abram over een tweede vrouw voor hem. Abram voelde niet veel voor dit plan. Hier kwam altijd ruzie van en God had hem immers een zoon beloofd!
'Heb toch geduld, Saraï.'
'Ja,', antwoordde zij spijtig, 'maar God heeft aan jou een zoon beloofd. Niet aan mij.'
Steeds weer begon Saraï hierover tegen Abram te praten en tenslotte gaf hij toe. Saraï kreeg haar zin en Abram trouwde met Hagar.

De eerste tijd ging het goed. Hagar deed trouw haar werk dat Saraï haar opdroeg. Maar al vrij snel kwam daar verandering in. Hagar wist dat zij over een aantal maanden een baby zou krijgen en wanneer die baby geboren was dan wilde zij niet langer ondergeschikt zijn aan Saraï.

Trots stapte zij met de neus hoog in de wind door het tentenkamp. En al die vreemde wetten uit een ver land? Daar stak zij de gek mee. *Wie een zoon heeft is de echte vrouw van Abram en diegene die geen kinderen kan krijgen moet zich stil houden.*

De jonge slavin Hagar werd steeds koppiger en eigenwijzer en tenslotte kon het zo niet langer doorgaan. Saraï maakte haar misnoegen bekend bij Abram. Ze zei tegen hem: 'Jij bent hier verantwoordelijk voor! Ik heb je mijn slavin gegeven, maar nu ze weet dat ze zwanger is, heeft ze helemaal geen respect meer voor mij. Geef mij toestemming dat ik die opstandige slavin haar plek weer laat weten, zoals de wetten in ons land dat voorschrijven.'
Saraï was erg kwaad en in haar ogen was de haat te lezen.
Abram werd er bijna bang van, maar hij moest haar gelijk geven. Zo waren de wetten nu eenmaal.
'Het is jouw slavin. Je moet zelf maar weten, wat je met haar doet,' zei hij. Maar hij had veel medelijden met Hagar.
En toen nam Saraï wraak. Diep werd de trotse slavin vernederd. Zo erg trok Hagar zich deze schande aan dat ze niet langer wilde blijven.
Saraï haatte ze! En als nu Abram haar dan nu niet durfde of mocht beschermen, dan wilde ze niet langer zijn vrouw zijn!
Met een kwade kop liep ze weg, de heuvels over richting Egypte. Wat maakte het haar uit dat de zon op haar hoofd brandde, de wegen vol waren met diepe kuilen en dat zij geen dier had om op te rijden. En ook niet eens eten en drinken voor onderweg. Ze had jonge voeten en een moedig hart en bovendien, ze ging terug naar haar eigen land, naar huis. Alles was beter dan nog langer slavin van Saraï te zijn.

Uren en urenlang liep ze. Tenslotte werd ze zo moe dat ze bijna niet meer kon. Aan de kant van de weg was een waterput. Hier ze ging zitten uitrusten. Voor haar lag de woestijn. Zou ze ooit Egypte bereiken? Maar terug? Nee, nooit! Dan nog liever sterven in de woestijn.

Hagar weggelopen en op weg naar haar familie in Egypte.

Plotseling stond daar iemand naast haar. Hij leek op een reiziger die ook een poosje rust wilde nemen bij de waterput. Maar gek, zojuist was in de wijde omtrek geen mens te zien geweest. Plotseling moest ze denken: stel dat deze persoon geen gewone man is, maar een engel? Een knecht van Abrams God of misschien zelfs die God zelf? Ze werd bang. Het hart sloeg haar in de keel en haar benen trilden.
Stel dat die God nu boos op haar was omdat ze weggelopen was en haar kwam straffen?
Streng klonk Zijn stem, toen hij vroeg: **'Hagar, jij slavin van Saraï, waar kom je vandaan? En waar ga jij naartoe?'**

O, hij kende haar en ook haar naam. Het was de God van Abram zelf! Dat voelde ze en nu moest ze misschien sterven!
Heel bedeesd antwoordde ze: 'Ik ben gevlucht. Ik ben weggelopen bij Saraï.'
Toen sprak de Heer: 'Hagar, ga naar haar terug en doe wat zij zegt.'
Als dit een gewone man was geweest die dit tegen haar gezegd had, was ze heftig in de verdediging gegaan. Maar nu durfde ze niet tegenspreken. Ze was immers een slavin en dat wilde ze nu wel zijn. En als deze God het nu tegen haar zei, dan wilde ze ook wel teruggaan.
Diep van binnen wist ze ook wel dat dit het beste was. De weg naar Egypte was te lang voor een vrouw alleen, zonder begeleiding en zonder een dier om op te rijden.
'Goed,' dacht ze, 'dan ga ik terug.'
Maar de Heer was nog niet uitgesproken. Want Hagar was niet alleen de slavin van Saraï, zij was ook de vrouw van Abram en alles wat van Abram was wilde Hij zegenen en helpen.
'Jij zult een zoon krijgen,' sprak Hij, 'en je moet hem de naam Ismaël geven. Je zoon zal zo wild zijn als een wilde ezel. Hij zal altijd doen wat hij zelf wil. En hij zal met iedereen ruziemaken, ook met zijn eigen familie.'

Hagar bij de waterput.

Toen ging de Heer weg en was Hagar alleen, een eenzame vrouw in de wijde wildernis. Uren moest ze weer teruglopen. Maar dat hinderde haar niet. Nog nooit in haar leven was ze zo blij geweest! Een zoon zou ze krijgen en die zoon van haar zou een machtig man worden. Geen slaaf, maar een vrij man die voor zijn rechten opkwam en voor zijn vrijheid vocht. Nooit zou ze dit Godswoord vergeten. Deze woorden van God bij deze waterput waar Hijzelf met haar gepraat had. En nu moest ze terug en zich onderwerpen aan de macht van haar bazin, aan Saraï.
Maar haar zoon zou van haar zijn en nooit van Saraï….
Nog één keer dronk ze van het koele water. Ze noemde de waterput Lachai-Roï, de waterput van de levende God.
Daarna ging ze terug, naar de tent van Abram. Nu kon ze overal tegen: de lange reis terug, de verwijten van Abram, de toorn van Saraï en alle smaad en vernedering.
Laat in de avond stond ze voor Saraï's tent en vroeg bedeesd of ze mocht binnenkomen. Maar toen ze zich onder Saraï 's harde hand liet vernederen en haar voorhoofd de grond raakte, sloeg van binnen haar hart trots en wild. Kleineer mij maar, dacht ze, koeioneer mij maar. Ik geef er niets om! **Ik krijg een zoon en jij Saraï? Nooit, nooit, nooit….**

Abram was zesentachtig jaar toen de zoon van Hagar werd geboren. Hij kreeg de naam die God tegen Hagar gezegd had: *Ismaël, dat betekent 'God hoort'.*
Toen Saraï de baby in haar armen nam zei ze: 'En dit is nu voor de wet mijn eigen zoon.'
Haar jonge slavin Hagar glimlachte trots. En toch is het mijn eigen jongen, mijn eigen zoon, dacht ze, ook al zeggen duizend wetten het anders.